

استانداردهای جهانی است در حالی که سزارین باید تنها در موارد ضروری انجام شود. واز کتومی سه برابر استانداردهای جهانی و توبکتومی نیز ۴ برابر استانداردهای بین المللی است. در این شرایط توبکتومی ۴ برابر واز کتومی است که خود زنگ هشدار برای سلامت زنان به شمار می رود. تمام این شاخص ها در شرایطی وضعیت بحرانی را نشان می دهند که مانتهای یک درصد جمعیت جهان را داریم. ما البته مشکلات دیگری هم در کشور داریم. برخی کارشناسان معتقدند ما منابع کافی برای جمعیت مان نداریم در حالی که مصرف آب ما ۵ برابر استانداردهای جهانی است و در مصرف سوخت هم پیشتاز هستیم. در این شرایط فقط می خواهیم صورت مسئله را که همان فرزند آوری است پاک کنیم. وقتی نگاه به آینده نباشد چنین مشکلاتی پدید می آید. ما امروز با مشکلات اقتصادی، بیکاری و مشکلات اجتماعی درگیر هستیم و اگر این مشکلات رفع نشود و بیش از گذشته بر کم فرزند تأکید شود در آینده ای نه چندان دور یک مشکل دیگر به مشکلات جامعه اضافه می شود. مشکلی به نام پیری جمعیت که هزینه های بسیاری ایجاد می کند. در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آمده است که از امروز باید به فکر تهیه زیر ساخت های لازم برای نگهداری و خدمات دهی به سالمندان باشیم. باید سیاست ها اصلاح شود تا فرزند بتواند در کنار اشتغال به پدر و مادر خود هم رسیدگی کند. از سویی در حال حاضر ۲۰ درصد از زوج های مان نابارورند. باید همه ها در مان ناباروری را تحت پوشش قرار دهند، همانگونه که در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آمده است.

*** برای فرهنگ سازی در قشر نخبه جامعه به عنوان افرادی تأثیر گذار روی عموم مردم چه برنامه هایی دارید؟**

یکی از گروه های مهمی که شور ادرصد آگاه سازی آنها برآمد نمایندگان مجلس بودند بسیاری از نمایندگان در گام های اول با افزایش جمعیت مخالف بودند ولی زمانی که با واقعیت ها مواجه شدند پذیرفتند که کشور در حوزه جمعیت در وضعیت بحرانی قرار دارد و باید فکری برای افزایش نرخ جمعیت کرد. یک بند مهم از سیاست های فرهنگی شورای عالی انقلاب فرهنگی برای اقناع مسئولان و نخبگان جامعه است. حداقل کاری که باید انجام دهیم این است که واقعیت های جامعه و اعداد و ارقام مربوط به نرخ باروری و رشد جمعیت را به اطلاع نخبگان و مسئولان جامعه برسانیم. در حال حاضر بخش عمده ای از کسانی که کم فرزند هستند مشکل اقتصادی خاصی ندارند و امکان اداره خانواده های پر جمعیت را دارند. ایجاد هیاهو و جلوگیری از اصلاح سیاست ها کار صحیحی نیست و بسیاری از این هیاهوها و مخالفت ها از خارج از کشور نشات می گیرند.

*** یعنی شمارخی اظهار نظر هارا مبنی بر اینکه دیگر کشورها برای کاهش جمعیت کشور ما برنامه دارند تأیید می کنید؟**

کشور های خارجی و سازمان های بین المللی وضعیت جمعیتی ما را رصد می کنند و حتی برای ما برنامه دارند. در رصدهایی که انجام دادیم مشخص شد دیگر کشور ها سازمان های بین المللی به صورت دائم در حال رصد وضعیت ما هستند. در مطالعات جمعیتی جهان که توسط سازمان ملل انجام گرفته است خود آنها نیز هشدار داده اند که کشور هایی چون ایران مشکل پیری جمعیت را پیش رو دارند. ما با سیاست های دو گانه این کشور ها در برخورد با مقوله جمعیت مواجهیم. آنها برای افزایش جمعیت خود از هر ترفندی استفاده می کنند ولی کشورهای اسلامی را تشویق به کاهش جمعیت می کنند. این اقدامات چه معنایی دارد؟ آیا مشکلات توسعه کشور های اسلامی ارتباطی به دخالت های کشورهای قدرتمند غربی ندارد؟

*** و اما نکته آخر؟**

نکته آخر اینکه کسی را نمی توان مجبور به فرزند آوری کرد. مردم باید عقلانی و با بررسی کامل شرایط اقتصادی و اجتماعی تصمیم بگیرند. یعنی مشکلات پیش رو را ببینند و صرفه خود را بسنجند. اما باید بدانند این انسان ها نیستند که روزی می دهند و باید به این باور برسند که خداوند معیشت انسان ها را تضمین می کند.

ها و تسهیل زندگی مادران و خانواده ها به منظور فرزند آوری نه تنها هزینه بر نیست بلکه نوعی سرمایه گذاری سودآور است. زوج جوانی که مطمئن است فرزندش مشکلی برای اشتغال و آینده او ایجاد نمی کند و دولت نیز او را در تربیت و نگهداری فرزندش کمک می کند بی تردید اقدام به فرزند آوری می کند. این مشوق هادر مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آمده است. به موازات این مصوبه مجلس شورای اسلامی نیز در طرحی ۵۰ ماده ای که تا پایان سال در صحن علنی مجلس مطرح می شود تمامی ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی دفاعی موضوع را مد نظر قرار داده است. این طرح بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی تدوین شده است.

*** یکی دیگر از مشکلات نمرکز جمعیت در شهرهای بزرگ، پرترا فیک و درآپارتمان های کوچک است؟ چگونه می توان این جمعیت متمرکز را به سمت شهرهای کوچک تر سوق داد؟**

در خصوص باز توزیع جمعیت کشور باید بگویم که این مهم یکی از سیاست های شورای عالی انقلاب فرهنگی است. ما برای توزیع جمعیت و مهاجرت ها به قانون نیاز داریم. سیاست های باز توزیع جمعیت و مهاجرت چه از داخل به خارج و چه از خارج به داخل باید با برنامه ریزی صحیح تدوین شود. ما در حال حاضر بیش از دو میلیون فرصت شغلی در کشور داریم که از سوی نیروی کار ایرانی تقاضایی برای آن وجود ندارد. تعداد این مشاغل در آینده افزایش خواهد یافت و خواه ناخواه ما در آینده مانند کشورهای اروپایی به کشوری مهاجر پذیر بدل خواهیم شد. چرا که با بالا رفتن سطح علمی نیروهای کار، این افراد حاضر به انجام هر کاری آن هم از نوع پیدی نیستند. ما امروز در دوره گذار دوم جمعیتی قرار داریم. دوره اول دوره مرگ و میر و تولد های طبیعی بود، در دوره دوم گذار دولت در تحولات جمعیتی دخالت کرد و همین دخالت باعث کاهش نرخ باروری و تولد در کشور شد. در این دوره امید به زندگی در افراد افزایش یافت و تعداد سالمندان نیز زیاد شد. در گذار سوم تعداد سالمندان به مراتب افزایش می یابد و رشد جمعیت کاهش می یابد و اگر این روند ادامه یابد در دوره گذار چهارم، رشد جمعیت منفی خواهد شد. اگر بتوانیم تا سال ۱۴۰۴ به نرخ جایگزینی و حداکثر به نرخ باروری ۲/۵ برسیم می توان وضعیت بسیار مطلوبی را متصور بود و کشور را نجات یافته از بحران پیری تلقی کرد.

*** بر اساس مطالعاتی که انجام داده اید، کشور ما گنجایش چه تعداد جمعیت را دارد؟**

بر اساس محاسباتی که انجام گرفته است ظرفیت کشور بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون نفر بر اساس تراکم زیستی کشور برآورد می شود. با داشتن این وضعیت نباید به شیوه های مختلف عقیمی روی افراد روی آورد، اعمال این شیوه ها یا توصیه های پزشکی در کنار ترویج سبک زندگی غربی سبب بروز بحران جمعیتی در کشور شده است. ما در بسیاری از شاخص ها وضعیت بسیار نامناسبی داریم که باید مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد. به عنوان مثال سزارین در کشور ما سه برابر

از جمعیت نیز زیر سن فعالیت های اجتماعی قرار دارند تنها ۲۵ درصد از جامعه در سن فعالیت هستند و می توانند به عنوان نیروی مولد فعالیت کنند.

*** چه مواردی برای افزایش جمعیت در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی دیده شده است؟**

سیاست هایی که در سال ۹۰ در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است یک مجموعه کامل از سیاست های فرهنگی آموزشی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی در مانی و حتی امنیتی دفاعی است. در این مجموعه سیاست ها بحث آمایش سرزمین و باز تولید جمعیت مورد توجه قرار گرفته است. توزیع مناسب امکانات، متناسب سازی نظام اشتغال برای زنان به نحوی که فرزند آوری با اشتغال زن مغایرت نداشته باشد. حتی بازنگری در سیاست های نظام دانشگاهی و علمی کشور نیز در دستور کار قرار گرفته است به نحوی که دختران، زنان و مادران دانشجو متناسب با وضعیت خود بتوانند در دانشگاه تحصیل کنند و تا حد امکان سقف انتخاب واحد و محدودیت تعداد ترم های تحصیل برایشان بر داشته شود. باید ببینیم چه عواملی باعث بالا رفتن سن از دواج در دختران شده است. یکی از این عوامل افزایش تقاضا برای تحصیل است. اما تحصیل چگونه می تواند مانع از دواج و فرزند آوری یک زن شود؟ برای پاسخ به این پرسش باید گفت که فرصت از دواج تا طلی شدن مراحل عالیه تحصیل از بین می رود و از آن سو چون فرصت تحصیل برای پسران به دلیل رفتن به سربازی و یافتن شغل مناسب در بازار کار کمتر از دختران است فرصت از دواج برای دختران پایین می آید. در این شرایط با بالا رفتن سن از دواج در نهایت تجرد قطعی در دختران افزایش می یابد که بخشی از آن به دلیل هم کفو نبودن دختر و پسر است. این پدیده آسیب های اجتماعی مختلفی را با خود به همراه دارد آسیب هایی مانند از دواج دختران با مردانی به مراتب کم سن و سال تر از خودشان.

*** آیا اشتغال مادر مانعی برای فرزند آوری است؟ با توجه به اینکه گروهی از زنان به دلیل شرایط اقتصادی مجبور به کار کردن هستند برای رفع این مشکل چه برنامه ای دارید؟**

شورای عالی انقلاب فرهنگی مطالعه ای روی وضعیت مادران شاغل انجام داد و در آن مطالعه از مادران شاغل درباره شرایط فرزند پروری حین اشتغال سوال شد. مادران در این مطالعه می گفتند اشتغال در خارج از منزل، فرزند پروری و رسیدگی به امور خانه مشکلات فراوانی برایشان پدید آورده است و به همین دلیل حاضر به افزایش تعداد فرزندانشان نیستند. لذا باید اشتغال زنان بانقش مادری و همسری شان متناسب سازی شود. در کشوری مانند ایران باید ارزش مادری و فرزند رازنده نگاه داریم. برای توسعه نقش مادری و همسری، باید مدل هایی از اشتغال و مشارکت زنان به صورت های مختلف ایجاد شود. حتی در سیاست های شورای عالی انقلاب فرهنگی متناسب سازی نظام اشتغال برای زنان به نحوی که مانع فرزند آوری آنان نشود آمده است. ما باید مسئولان کشور را متقاعد کنیم که دادن مشوق

